

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Протокол № 1 від 01.09. 20 20 року
Завідувач кафедри _____ Костенко Р.В.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і методика виховання

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

П.І.Б. викладача	Ягоднікова Вікторія Вікторівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада	Доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності, професор кафедри педагогіки і освітнього менеджменту
Контактні дані викладача	Е-mail: yahodnikova@ukr.net т. моб. 097-538-36-38
Консультації	Четвер - 16:00-17:00

2020 – 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3	Вибіркова	
	<i>Рік підготовки:</i>	
годин – 90	1-й	1-й
	<i>Семестр</i>	
змістових модулів – 2	2-й	2-й
	<i>Лекції</i>	
	14 год.	
	<i>Практичні, семінарські</i>	
	10 год.	
	<i>Самостійна робота</i>	
	66 год.	
Форма підсумкового контролю: залік		

2. Анотація до курсу

Запропонована програма ставить за мету сприяння формуванню у здобувачів ступеня доктора філософії системи знань і навичок, необхідні для організації і здійснення наукового дослідження з проблем виховання.

Предмет дисципліни – Теоретико-методологічні, організаційно-методичні, психолого-педагогічні засади процесу виховання.

Завдання: набути ґрунтовні знання основ сучасного виховання та методологічні і методичні засади з проблем виховання, забезпечення особистісного розвитку здобувачів доктора філософії як дослідників з проблем виховання, суб'єктів виховної діяльності.

Особливістю дисципліни є урахування сучасних наукових доробок та інноваційного досвіду педагогів регіону, акцентування уваги на організацію і здійснення процесу виховання в різних типах закладів освіти.

Переваги: програма базується на новітніх досягненнях педагогічної науки та сучасних практичних здобутках у сфері виховання.

3. Технологічна карта дисципліни

Тема	Зміст	Завдання	Контроль
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади виховання			
Тема 1. Виховання як теоретико-методологічний конструкт педагогіки і освіти	Поняття «виховання», «виховний процес», «процес виховання», «виховна діяльність», «виховна робота», «виховна система». Концепції виховання. Ідеї національного виховання в Україні. Проблеми виховання дітей, учнівської та студентської	Конспектування	Перевірка

	молоді в сучасних педагогічних системах.		
Тема 2. Сутність процесу виховання. Основні закономірності та принципи виховання.	Поняття про закономірності виховання. Аналіз закономірностей процесу виховання. Поняття про принципи виховання. Характеристика основних принципів виховання. Народна педагогіка про принципи виховання. Шляхи реалізації принципів у процесі виховання.	Аналітичне завдання	Взаємне рецензування
Тема 3. Актуальні проблеми досліджень з теорії і методики виховання	Науково-дослідницьке поле проблем виховання. Фундаментальні та прикладні дослідження у галузі виховання. Загальні характеристики та особливості науково-педагогічних досліджень в галузі виховання. Розроблення поліфункціональних гнучких виховних структур і їх моделей у середовищі різних педагогічних систем.		
Тема 4. Методологія теорії та методики дослідження в галузі виховання.	Характеристика основних методологічних підходів у дослідженні проблем виховання. Особливості діагностики результатів виховання. Методики досліджень у галузі виховання.		
Змістовий модуль 2. Методика виховання			
Тема 5. Педагогічна взаємодія як основа процесу виховання	Поняття «педагогічна взаємодія». Форми педагогічної взаємодії. Вимоги до педагогічної взаємодії в контексті особистісно орієнтованої освітньої парадигми. Моделі педагогічної взаємодії. Методика організації педагогічної взаємодії.		

Тем 6. Зміст, форми і методи виховання	Зміст національного виховання. Форми і методи виховання. Особливості інтерактивних форм і методів у виховному процесі. Види інтерактивних методів у вихованні. Методика організації роботи в парах. Методика організації роботи в групах.	Аналітичне завдання	Опитування
Тема 7. Сучасні технології виховання	Перспективи і проблеми впровадження нових технологій виховання у сучасній освіті. Методика впровадження технологій виховання. Модель аналізу та опису технологій виховання.		
Тема 8. Виховний простір та виховне середовище закладу освіти	Поняття «виховний «простір», «виховне середовище». Основні конструкти виховного середовища закладу освіти та виховного простору сучасного учня. Методика створення виховного простору і виховного середовища закладу освіти.	Проектування	Презентація
Тема 9. Виховна система закладу освіти	Поняття «виховна система». Сучасні моделі виховної системи закладу освіти/класу.	Моделювання	Презентація
Тема 10. Інноваційна спрямованість виховного процесу	Інновації у вихованні. Види інновацій у вихованні. Інноваційна спрямованість виховного процесу, його характеристика. Концептуальні засади формування інноваційної спрямованості виховного процесу. Модель і етапи формування інноваційної спрямованості виховного процесу.		

4. Політика курсу

Під час лекційних занять від здобувача вимагається уважно слухати викладача, конспектувати основні положення теми, брати участь в дискусіях, пошуково-дослідницької діяльності та інтерактиві.

До кожного **практично-семінарського заняття** здобувач повинен сумлінно готуватися: вивчати навчальний матеріал за темою відповідно до

навчально-тематичного плану дисципліни, виконувати практичні завдання, готувати виступи і презентації. Під час проведення практично-семінарського заняття здобувачі повинні брати активну участь в обговоренні теми, відповідати на питання викладача та своїх одногрупників, брати активну участь у всіх видах навчальної діяльності, організованої викладачем.

Самостійна робота здобувачів передбачає самостійне вивчення тем і питань дисципліни, визначених викладачем, підготовку навчальних та аналітичних матеріалів, виконання практичних завдань для роботи на практично-семінарських заняттях.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти при виконанні самостійної роботи, індивідуальних завдань повинен дотримуватись принципів академічної доброчесності, не допускати академічний плагіат. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями, які не повинні перевищувати 20%. Списування під час виконання самостійних робіт заборонені.

Політика щодо дедлайнів та перекладань. Перекладання академічних заборгованостей відбувається за наявності поважних причин.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Рівні навчальних досягнень	Бали			Критерії оцінювання навчальних досягнень	
	За національною шкалою	Шкала ЄКТС		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		2...5	1...100	F...A	Здобувач вищої освіти
Високий	5	90 ... 100	A	Здобувач освіти виявив всебічні, систематичні й глибокі знання з питань методики виховної роботи, володіє термінологією і розуміє сутність виховної роботи, вміє логічно, стисло і повно трактувати навчальний матеріал; його значення для подальшої професійної діяльності.	Здобувач освіти гарно орієнтується в навчальному матеріалі. Використовує додаткові педагогічні джерела. Активно приймає участь у дискусіях. Вміє обґрунтувати і довести власну точку зору. Виконує всі практичні завдання самостійно, творчо, у повному обсязі.

Достатній	4	75 ... 89	С ... В	Здобувач освіти виявив загалом добрі знання навчального матеріалу з питань методики виховної роботи, але допустив не суттєві помилки; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої роботи.	Завдання самостійної роботи виконано, але не виявлено креативності, висновки потребують подальшого осмислення та відповідності до практичної роботи. Приймає активну участь у дискусіях і інтерактивних вправах. Демонструє навички організації виховної роботи.
Задовільний	3	60 ... 74	Е ... D	Здобувач освіти виявив базові знання основного навчального матеріалу дисципліни, необхідні для подальшого навчання та професійної діяльності; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив помилки у відповідях на запитання при виконанні завдань, але спроможний самостійно, доопрацювати програмний матеріал.	Завдання виконує самостійно, але стандартно. Здобувач освіти невпевнений у власних висновках. Поверхово орієнтується в навчальному матеріалі дисципліни, а також у проблемі, поставленій у завданні, відповідь розкрито неповністю є недоліки.
Низький	2	35 ... 59	FX	Здобувач освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу курсу; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.	Не демонструє уміння організації виховної роботи. Виконує частину завдання за допомогою викладача.

Незадовільни	2	1 ... 34	F	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом	Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
---------------------	----------	------------------------------	----------	--	--

6. Розподіл балів, які отримують студенти Денна форма навчання

Поточний та/або періодичний контроль																Загальна підсумкова оцінка		
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100								
ср	ср		ср	с	ср	ср		ср		ср		ср		ср	ср	с	ср	
7	3	4	4	4	8	8	4	4	4	6	4	6	4	4	5	5	8	8

Заочна форма навчання

Поточний та/або періодичний контроль												Загальна підсумкова оцінка
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100		
ср	ср	ср	с	ср	ср	ср	ср	ср	ср	с	ср	
7	7	8	8	8	8	10	10	8	10	8	8	

7. Рекомендована література

Основна

1. Андрошук І.В., Андрушук І.П. Методика виховної роботи: навч. посібник. Тернопіль. Навчальна книга – Богдан. 2014. 320 с.
2. Бех І.Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. Том 2. Черновці.: Букрек, 2015. 640 с.
3. Галузяк В.М. Холковська І.Л. Діагностичний інструментарій класного керівника. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2013. 200 с.
4. Ягоднікова В.В., Чешенко О.І. Діагностика виховного процесу. навч.-метод. посіб. Одеса. Видавець Букаєв В.В. 2017. 290 с.

Додаткова

1. Бех І.Д. Особистість на шляху до духовних цінностей : монографія. Київ – Чернівці : «Букрек», 2018. 320 с.

2. Бойко А. М. Концептуальні основи особистісно-соціального виховання Педагогічні науки. 2013. Вип. 3. С. 5. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pena_2013_3_4.
3. Виховні системи навчальних закладів : теорія та практика. Укладач О. Є. Гречаник. Харків : Основа, 2014. 224 с.
4. Словник термінів сучасних технологій виховання. укл. співробітниками Державної науково-педагогічної бібліотеки ім. В. О. Сухомлинського
Режим доступу:
http://galaktikas.com.ua/maket.php?akcia=flagmany&pag=1&maket=verstka_flagmany_osvity276
5. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. К.: Рад.шк., 1988. 272 с. 680.
6. Теорія і практика організації інноваційного процесу виховання: наук.-метод. Збірка. упоряд. О. І. Чешенко. Одеса, ТОВ «Лерадрук». 2014. 327 с.
7. Ягоднікова В.В. Інтерактивні форми і методи навчання і виховання учнів. Навч. видання. Інтерактивні вправи та ігри. Харків: видавнича група «Основа», 2010. С.85-144.
8. Ягоднікова В. В. Формування інноваційної спрямованості виховного процесу загальноосвітньої школи: теоретичні і практичні аспекти: монографія. Одеса: Видавець В. В. Букаєв, 2016. 496с.
9. Ягоднікова В.В., Чешенко О.І. Інноваційні стратегії нової школи в Одеському регіоні. Директор школи, ліцею, гімназії. 2018. № 1. С.23-27.
10. Ягоднікова В.В. Виховання у сучасній парадигмі освіти. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції 21 травня 2019 р. Одеса: вид. Букаєв В.В., 2019. С.6-10.
11. Ягоднікова В.В., Чешенко О.І. Виховна система школи: теоретико-методологічні та практичні аспекти. Директор школи, ліцею, гімназій. 2020. Том 21 № 2. С. 60-67.
12. Ягоднікова В.В. Виховання як теоретико-методологічний конструкт педагогіки і освіти. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції 14 травня 2020 р. Одеса: вид. Букаєв В.В., 2020. С. 303-309.

8. Інформаційні ресурси

1. Веб-сторінка Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Веб-сторінка Міністерства освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua
3. Веб-сторінка Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації. URL: <https://osvita.odessa.gov.ua/>
4. Веб-сторінка Національної бібліотеки ім. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
5. Веб-сторінка Одеської національної наукової бібліотеки. URL: <http://www.odnb.odessa.ua/>

6. Веб-сторінка Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М.С. Грушевського. URL: <https://www.biblioteka.od.ua/>
7. Веб-сторінка відділу інформаційно-ресурсного забезпечення КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» URL: <https://vnmzpv.odessaedu.net>